

motivaction
insights and strategy

Consumentenonderzoek klimaatadaptatie

Inzicht in houding en gedrag ten aanzien van het afkoppelen van de regenpijp

M240061

Lieke van Duist
Cecilia Keuchenius

11-3-2024

l.vanduist@motivaction.nl

Achtergrond

Op verzoek van Judith Roumen van Milieu Centraal heeft Motivaction een onderzoek uitgevoerd naar de houding en het gedrag van Nederlanders met een tuin ten aanzien van het afkoppelen van de regenpijp.

Het doel van het onderzoek is:

- Inzicht verkrijgen in de houding en het gedrag van Nederlanders met een tuin rondom het afkoppelen van de regenpijp
- Inzicht in drijfveren (en drempels) om de regenpijp af te koppelen
- Inzicht in verschillen tussen groepen m.b.t. dit onderwerp
- Interessante 'weetjes' over consumentengedrag ophalen om aandacht te genereren voor de Week van de Groene tuin
- Aanknopingspunten ontdekken voor communicatie rondom het afkoppelen van de regenpijp en de week van de Groene Tuin
- Inzicht in de mate van vergroening of verstening van Nederlandse tuinen

Methoden en opzet

Doelgroep, steekproef en representativiteit

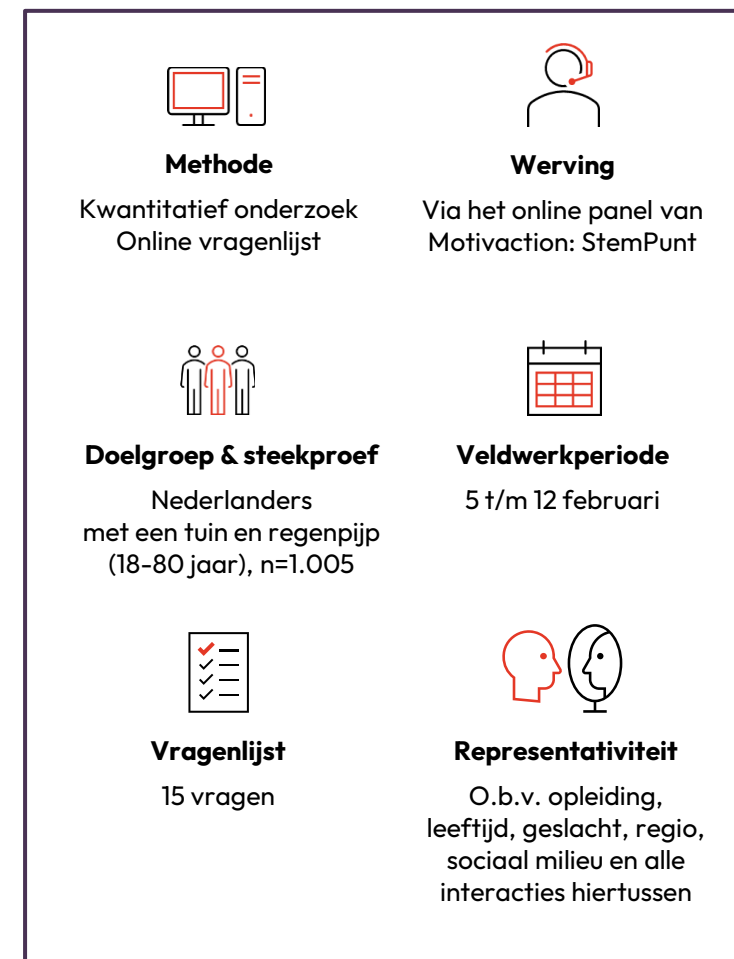
Het kwantitatieve onderzoek is online uitgevoerd onder het ISO-20252:2019-gecertificeerde panel van Motivaction: Stempunt.

Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van Nederlanders met een tuin en een regenpijp, van 18 t/m 80 jaar. 1.005 respondenten vulden de vragenlijst in.

De steekproef is representatief voor opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen), sociaal milieu (segmenten van de bevolking met een eigen waardenoriëntatie en kijk op het dagelijks leven, o.b.v. Mentality) en alle interacties hiertussen. Representativiteit is verkregen door middel van propensity sampling en -weging. De Gouden Standaard van het CBS diende als ijkbestand samen met de tweejaarlijkse schriftelijke Mentality-metingen van Motivaction.

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

De vragenlijst met 15 vragen is in samenwerking met het Milieu Centraal opgesteld. Er is een selectievraag gesteld om Nederlanders met een tuin en een regenpijp te kunnen selecteren. Het veldwerk is uitgevoerd tussen 5 en 12 februari 2024.

Leeswijzer voor de resultaten

Grafiektitels

Iedere grafiek toont een 'n': het aantal respondenten waarop de resultaten in de grafiek betrekking hebben. Daarnaast staat bij elke grafiek een 'basis'. De basis beschrijft welke deel van de respondenten de vraag heeft beantwoord.

Percentages

Sommige opgetelde percentages in de tekst komen net niet overeen met de percentages in de grafiek (verschil van -1% / 1%). Dit komt door afrondingsverschillen.

Management summary (1/2)

Ruim de helft van de regenpijpen is nog niet afgekoppeld

87% van de Nederlanders met een tuin heeft een regenpijp. Bij ruim een derde van hen is de regenpijp afgekoppeld

Bij ruim de helft van de Nederlanders met een tuin is de regenpijp echter níet afgekoppeld.

Meer dan de helft is (misschien) bereid om de regenpijp af te koppelen

Van degenen die hun regenpijp nog niet hebben afgekoppeld is 12% daartoe wel bereid, daarbij is 42% misschien bereid (54%).

Na een uitleg over het nut en de relevantie van het afkoppelen van de regenpijp, neemt de bereidheid toe (22% bereid).

Voornaamste reden om de regenpijp niet af te koppelen is omdat men er niet over nadenkt

De voornaamste reden om de regenpijp niet af te koppelen is omdat men er simpelweg niet over heeft nagedacht. Daarnaast vormt gebrek aan kennis een belangrijke drempel, men weet niet dat het mogelijk is, weet niet hoe het moet, of denkt dat hun tuin niet geschikt is. Er worden nog andere drempels ervaren, zij het in mindere mate. Ruim een derde lijkt het bijvoorbeeld moeilijk om de regenpijp af te koppelen. Ook angst voor wateroverlast in tuin en huis weerhoudt sommigen ervan om de regenpijp los te koppelen.

Voor ruim een kwart van de huurders vormt toestemming van de verhuurder een belangrijke drempel om de regenpijp los te koppelen.

Nederlanders hebben weinig kennis over de mogelijkheden, regels en voorwaarden die gelden voor het afkoppelen van een regenpijp

Weinig Nederlanders zijn op de hoogte van de mogelijkheden, regels en voorwaarden die gelden voor het afkoppelen van een regenpijp. Zo is circa drie kwart niet op de hoogte van de subsidiemogelijkheid of dat afkoppelen bij nieuwbouwwoningen niet verplicht is.

Daarnaast weten veel Nederlanders niet dat de mogelijkheid van het afkoppelen van je regenpijp afhangt van het type grond in je tuin, de grootte van je tuin en dak en het grondwaterpeil.

Duurzaam omgaan met (regen)water is de belangrijkste redenen om de regenpijp af te koppelen

Duurzaam omgaan met regenwater én water besparen zijn belangrijke motivaties om de regenpijp af te koppelen. Daarnaast acht men het goed voor de tuin en zien tuinbezitters het als een mogelijkheid om beter om te gaan met droogte, hitte en extreme regenval.

Aanbeveling: *Er zijn nog veel tuinbezitters waarvan de regenpijp nog niet is afgekoppeld. Een belangrijke drempel is dat men er niet over nadenkt en zich daarbij niet bewust is van het nut en de relevantie van het afkoppelen van de regenpijp. We adviseren daarom om op de eerste plaats meer bewustzijn te creëren over het nut en de relevantie van afkoppelen en ook de kennis met betrekking tot de mogelijkheden, regels en voorwaarden die te vergroten. Benadruk vooral ook dat men op deze manier duurzaam omgaat met water.*

Management summary (2/2)

Een aanzienlijk deel van tuinbezitters bereid om hun tuin meer klimaatbestendig te maken

Een aanzienlijk deel van tuinbezitters is bereid om maatregelen te nemen die de tuin meer klimaatbestendig maken zoals; slimmer water geven, planten planten die goed tegen droogte kunnen en een regenton plaatsen. Circa een kwart heeft deze maatregelen al genomen.

Men wil graag bijdragen aan het opvangen van extreem weer en voorkomen van wateroverlast maar weet vaak niet hoe

Veel Nederlanders vinden zorg voor de natuur in eigen omgeving belangrijk en zijn van mening dat iedereen in zijn eigen tuin moet helpen om de gevolgen van extreem weer op te vangen. Het ontbreekt de meesten echter aan kennis over wat zij zelf kunnen doen. Daarbij staat men er vaak niet bij stil welke impact aanpassingen in de tuin kunnen hebben en ziet niet in hoe het afkoppelen van de regenpijp zou kunnen helpen tegen droogte en wateroverlast.

Men wil dan ook vooral meer weten over wat men in de eigen omgeving kan doen om de gevolgen van extreem weer tegen te gaan.

Aanbeveling. *Nederlanders zijn bereid om maatregelen te nemen om hun tuin meer klimaatbestendig te maken en bij te dragen aan het opvangen van de gevolgen van extreem weer. Zij weten alleen niet altijd wat zij zelf kunnen doen. Informeer hen over de*

maatregelen die zij zelf kunnen nemen. Wat de risico's van wateroverlast zijn in hun eigen buurt en hoe zij zich het best kunnen aanpassen aan de impact van klimaatverandering

Resultaten

Status | Van de Nederlanders heeft 72% een eigen tuin. 87% van hen heeft een regenpijp

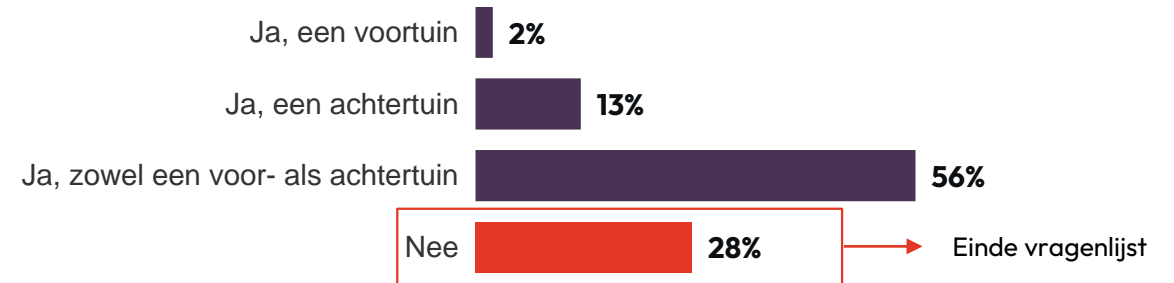
Wat is jouw huidige woonsituatie?

(Basis - allen, n=1.433)

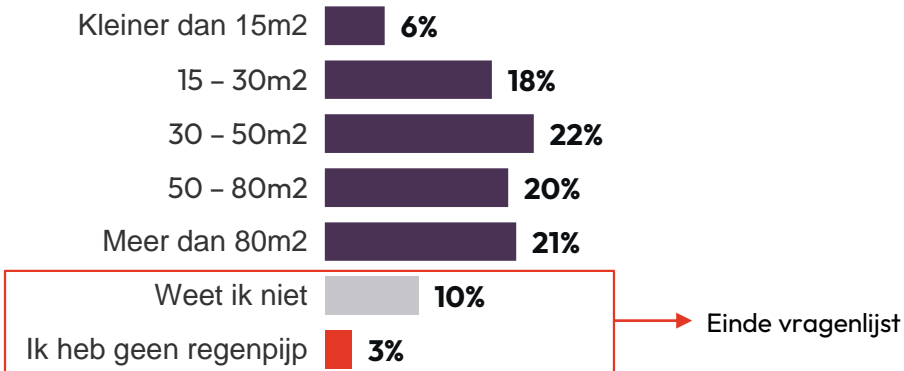
Heb jij een eigen tuin bij jouw woning?

(Basis - allen, n=1.433)

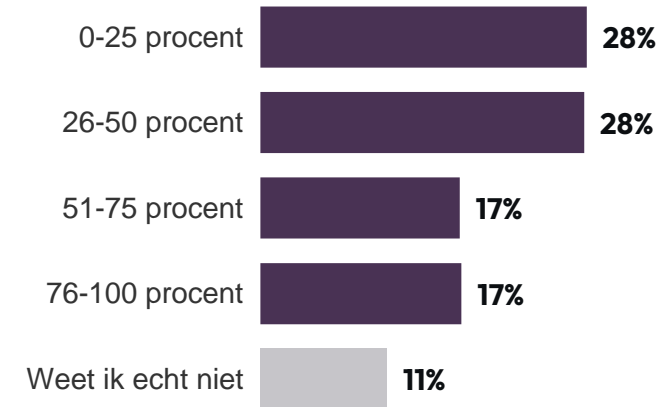
Hoe groot is de tuin (voor- of achtertuin) waar de regenpijp aan de muur vastzit?

(Basis - allen, n=1.034)

Hoeveel procent van jouw tuin is verhard?

(Basis - allen, n=1.005)

Gem.
49%

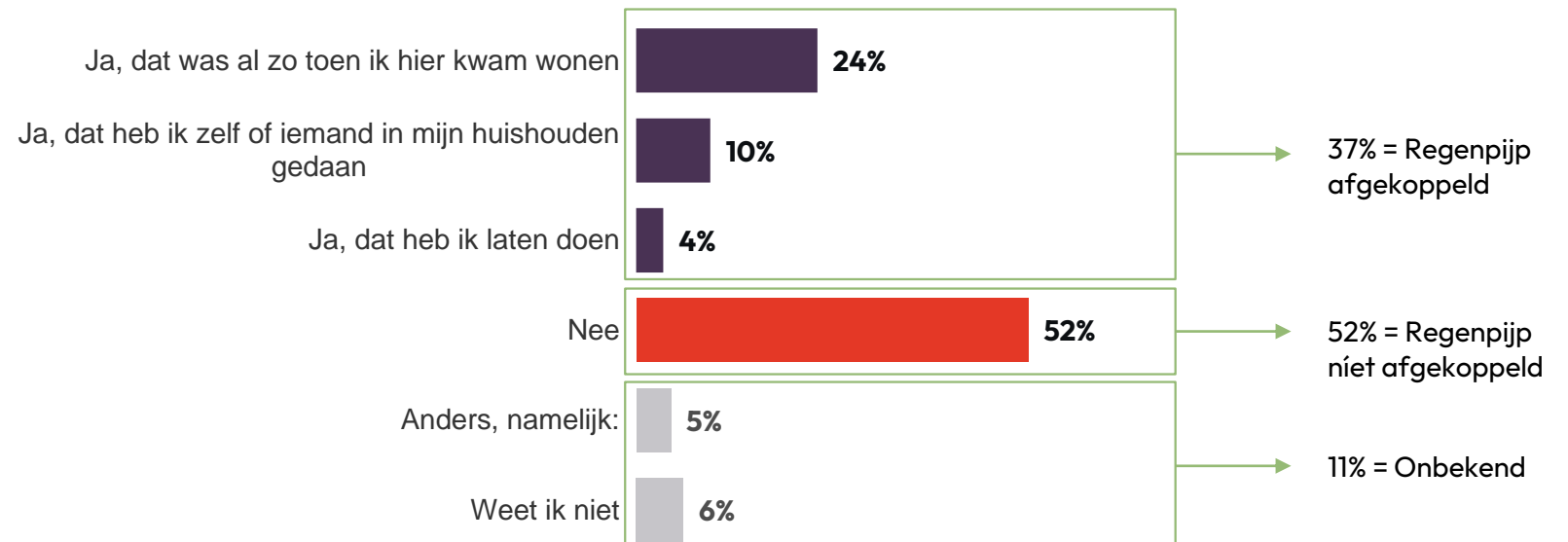
Status | Bij ruim een derde van de Nederlanders met een tuin is de regenpijp afgekoppeld

Bij ruim de helft van de Nederlanders met een tuin is de regenpijp echter niet afgekoppeld. Een klein deel weet niet zeker hoe het zit met de regenpijp of geeft een ander antwoord zoals;

- *Deze is aangesloten op een regenton.*
- *De regenpijpen voeren water rechtstreeks af naar het oppervlaktewater.*
- *Gaan we doen.*

Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld van het riool en stroomt het water daardoor jouw tuin in?

(Basis - allen, n=1.005)

Bereidheid | Meer dan de helft (misschien) bereid om de regenpijp af te koppelen

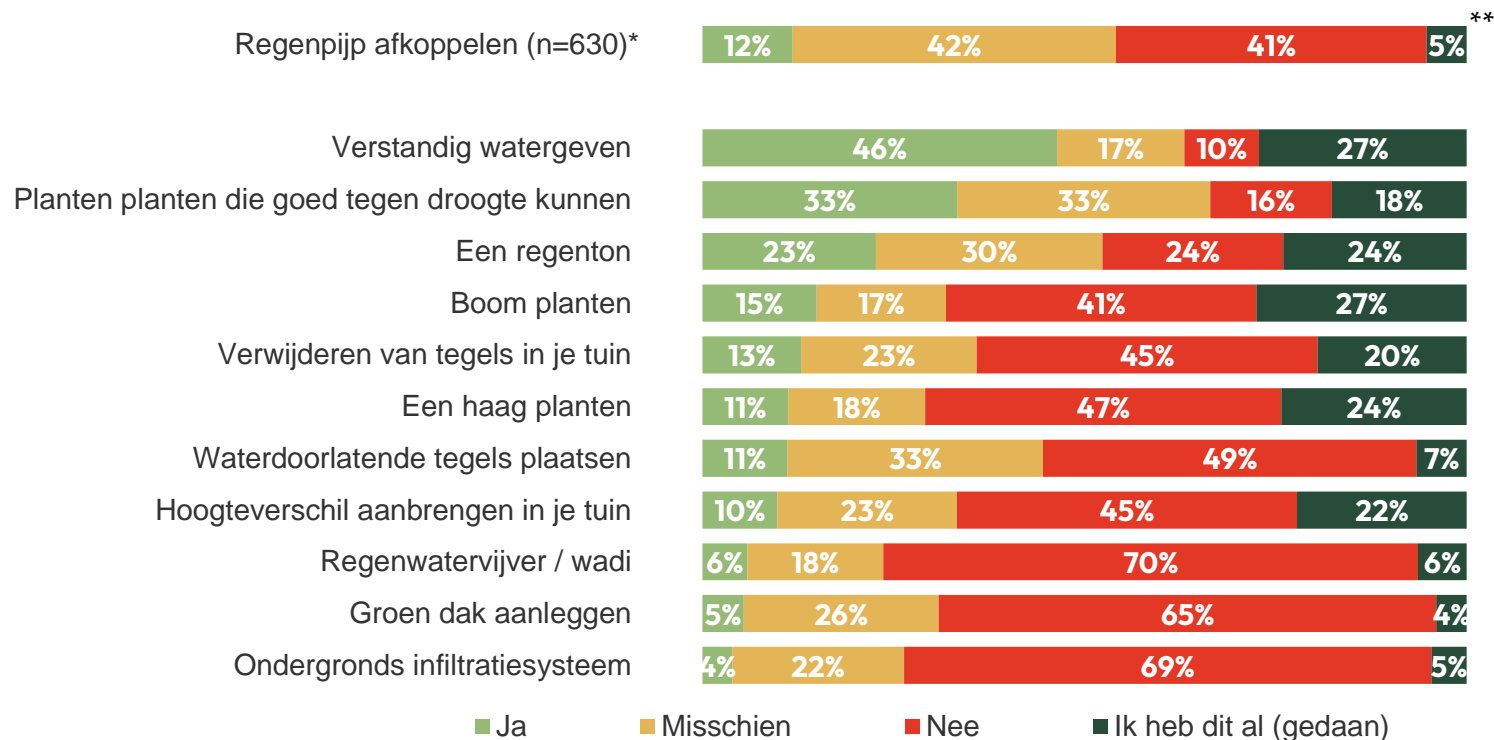
Van degenen die hun regenpijp nog niet hebben afgekoppeld is ruim de helft (misschien) bereid om dat de komende 3 jaar wél te doen (12% bereid+42% misschien bereid=54%). 41% is daartoe niet bereid.

Daarnaast is een aanzienlijk deel (misschien) bereid om andere maatregelen te nemen die de tuin meer klimaat bestendig maken zoals; slimmer water geven (53%), planten planten die goed tegen droogte kunnen (66%) en een regenton plaatsen (53%).

De meeste tuinbezitters zijn niet bereid een regenvijver, een groen dak of een ondergronds infiltratiesysteem aan te leggen, circa een derde is hier (misschien) wel toe bereid.

Sommige Nederlanders hebben al maatregelen genomen om hun tuin meer klimaatbestendig te maken. Circa een kwart geeft al verstandig water, heeft een heg of boom geplant of een regenton aangeschaft.

Ben je bereid om in de komende 3 jaar één of meer van de volgende maatregelen in je tuin te nemen? (Basis - allen, n=1.005)

*Deze optie is alleen voorgelegd aan mensen van wie de regenpijp (waarschijnlijk) niet is afgekoppeld; Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld van het riool? = nee, anders namelijk, weet ik niet.

**Veel van deze 5% hebben bij de vraag: Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld van het riool? Anders namelijk geantwoord. Daarbij geven ze vaak aan een regenton te hebben.

Bereidheid | Wanneer men meer weet over relevantie van het afkoppelen neemt bereidheid om af te koppelen toe

Circa één op de tien Nederlanders van wie de regenpijp nog niet is afgekoppeld geeft aan bereid te zijn om dit in de aankomende 3 jaar wel te doen ([zie vorige pagina](#)).

Aan respondenten is vervolgens een tekst voorgelegd die uitlegt wat het nut is van het afkoppelen van de regenpijp en wanneer dit relevant is.

Na het lezen van de hiernaast getoonde tekst is het aantal tuinbezitters met een regenpijp vaker bereid deze af te koppelen. Daarbij zijn er minder mensen die 'misschien' antwoorden. Het percentage dat 'nee' antwoord blijft daarentegen bijna gelijk. Er lijkt dus een klein positief effect te zijn van de tekst op de bereidheid van Nederlanders om de regenpijp af te koppelen.

Het afkoppelen van jouw regenpijp zorgt ervoor dat regenwater niet onnodig gezuiverd hoeft te worden. In plaats van dat het regenwater het riool instroomt wordt het water in de eigen tuin opgevangen waar het de bodem in kan zakken. Dit zorgt ervoor dat water in de tuin blijft. Dit is belangrijk in geval van droogte en vermindert de druk op het rioolsysteem. Voor het afkoppelen van de regenpijp moet je van tevoren een aantal stappen doorlopen. Zo moet je voor elke m2 dak waar je regenpijp aan vast zit, ongeveer een halve m2 niet-betegelde tuin van 5 tot 7 cm diep hebben. Daarnaast is het belangrijk om van tevoren een emmertest uit te voeren, om te achterhalen of de grond van jouw tuin geschikt is. Dit doe je door een gat in de grond te graven en te vullen met een emmer water. Als het water binnen een half uur is verdwenen, dan is de grond geschikt. Voor het afkoppelen van de regenpijp zelf, komt opmeten, afzagen en het plaatsen van een afkoppelsteen of tegel om de hoek kijken.

In hoeverre ben je bereid de regenpijp af te koppelen nu je de bovenstaande tekst gelezen hebt? (Basis - n=468*)

*Indien Q5: Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld? *Nee, weet ik niet* of Q9_1: Ben je bereid om in de komende 3 jaar de regenpijp af te koppelen? *≠ Ik heb dit al gedaan* en Q10: In hoeverre ben je bereid de regenpijp af te koppelen nu je bovenstaande tekst gelezen hebt? *≠ weet ik niet*

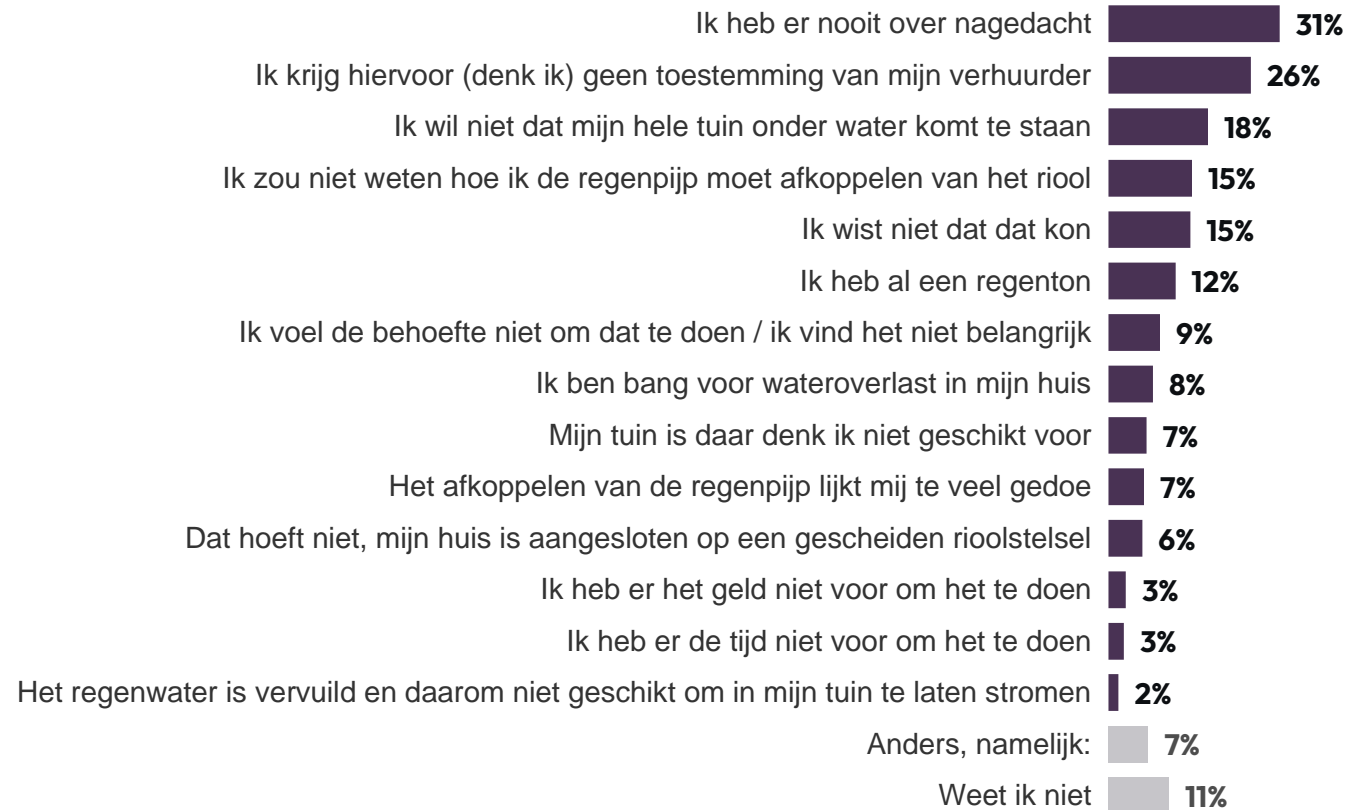
Drempels | Voornaamste reden om de regenpijp niet af te koppelen is omdat men er nog nooit over heeft nagedacht. Daarnaast vormt kennisgebrek een belangrijke drempel

De voornaamste reden om de regenpijp niet af te koppelen is, omdat men er nooit over heeft nagedacht. Daarnaast vormt gebrek aan kennis een belangrijke drempel, men weet niet dat dat mogelijk is, weet niet hoe het moet, of denkt dat hun tuin daarvoor niet geschikt is. Angst voor wateroverlast in tuin en huis weerhoudt sommigen er ook van om de regenpijp los te koppelen. Gebrek aan geld en tijd vormt maar voor een klein deel van de Nederlanders een barrière. Voor ruim een kwart van de huurders vormt toestemming van de verhuurder een belangrijke drempel om de regenpijp los te koppelen.

Een selectie van andere antwoorden;

- *Ik woon hier nog maar net*
- *Ik ben er nog niet aan toe gekomen*
- *Regenpijpen zijn gezamenlijk met de burens*
- *Mag niet van de gemeente*
- *De regenpijp is bij de burens*

Wat waren redenen/zouden redenen kunnen zijn om de regenpijp niet af te koppelen van het riool? (Basis - Regenpijp (waarschijnlijk) niet afgekoppeld, n=591)

Drempels | Duurzaam omgaan met (regen)water & aanpassen aan gevolgen klimaatverandering belangrijkste redenen om de regenpijp af te koppelen

Duurzaam omgaan met regenwater en water besparen zijn belangrijke motivaties om de regenpijp af te koppelen. Daarnaast acht men het goed voor de tuin en is het een manier om beter om te gaan met droogte, hitte en extreme regenval.

Wat waren voor jou redenen/Wat zijn voor jou redenen of zouden redenen kunnen zijn om de regenpijp van het riool af te koppelen?

(Basis - allen, n=1.005)

- Niet mogelijk i.v.m. souterrain
- Doe niet mee aan klimaathoax
- Geen enkele reden aangezien we gaan verhuizen
- Ben 73 en niet in de mogelijkheid om dit te doen.

*Indien Q5: Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld? ≠ ja of Q9_1: Ben je bereid om in de komende 3 jaar de regenpijp af te koppelen? ≠ Ik heb dit al gedaan

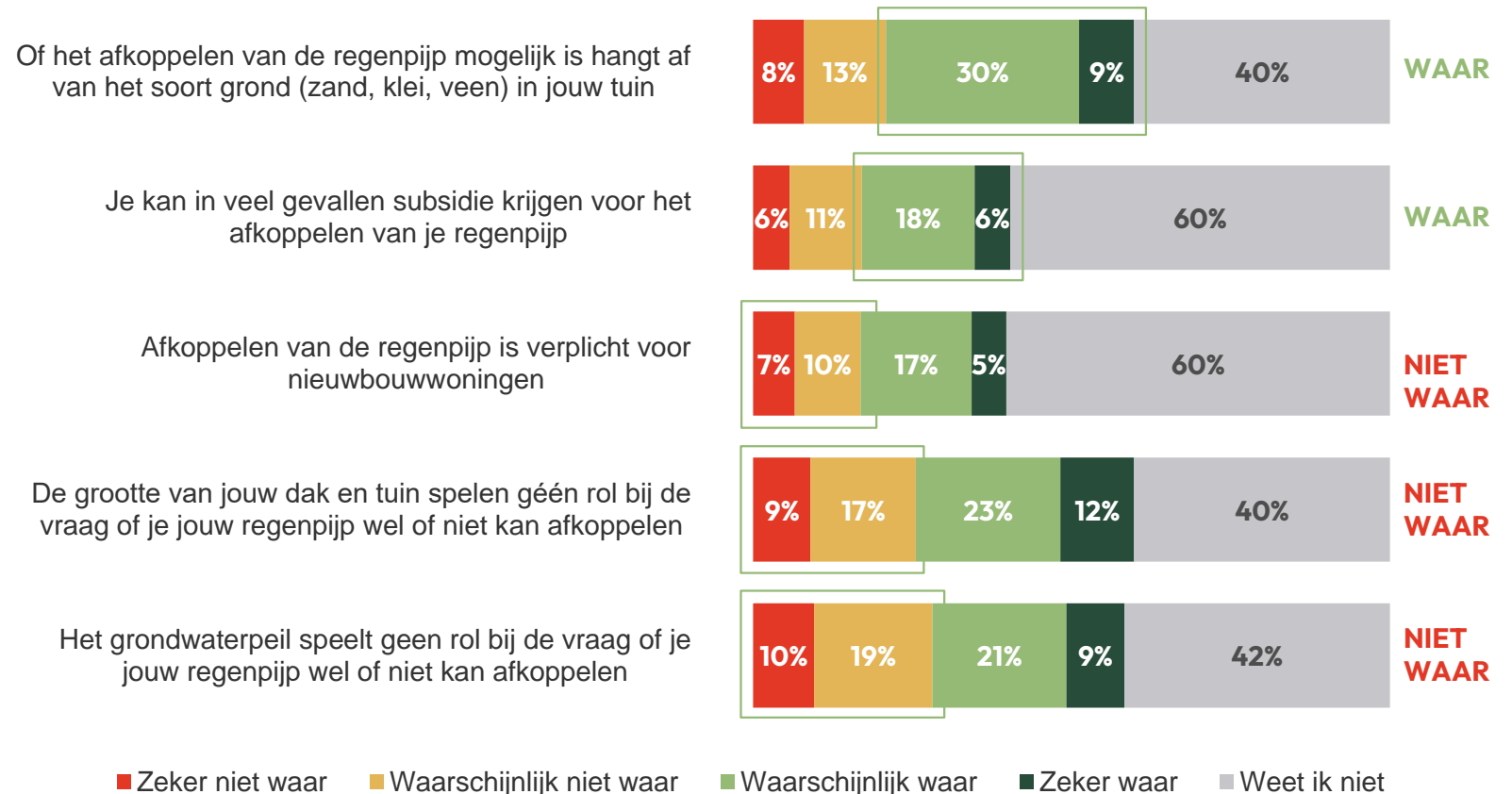
Kennisniveau | Weinig kennis over de mogelijkheden, regels en voorwaarden die gelden voor het afkoppelen van een regenpijp

Weinig Nederlanders zijn op de hoogte van de mogelijkheden, regels en voorwaarden die gelden voor het afkoppelen van een regenpijp.

Zo is drie kwart (76%) niet op de hoogte van de subsidiemogelijkheid of dat afkoppelen bij nieuwbouwwoningen niet verplicht is (77%).

Daarnaast weten veel Nederlanders niet dat de mogelijkheid van het afkoppelen van je regenpijp afhangt van het type grond in je tuin (61%), de grootte van je tuin en dak (74%) en het grondwaterpeil (72%).

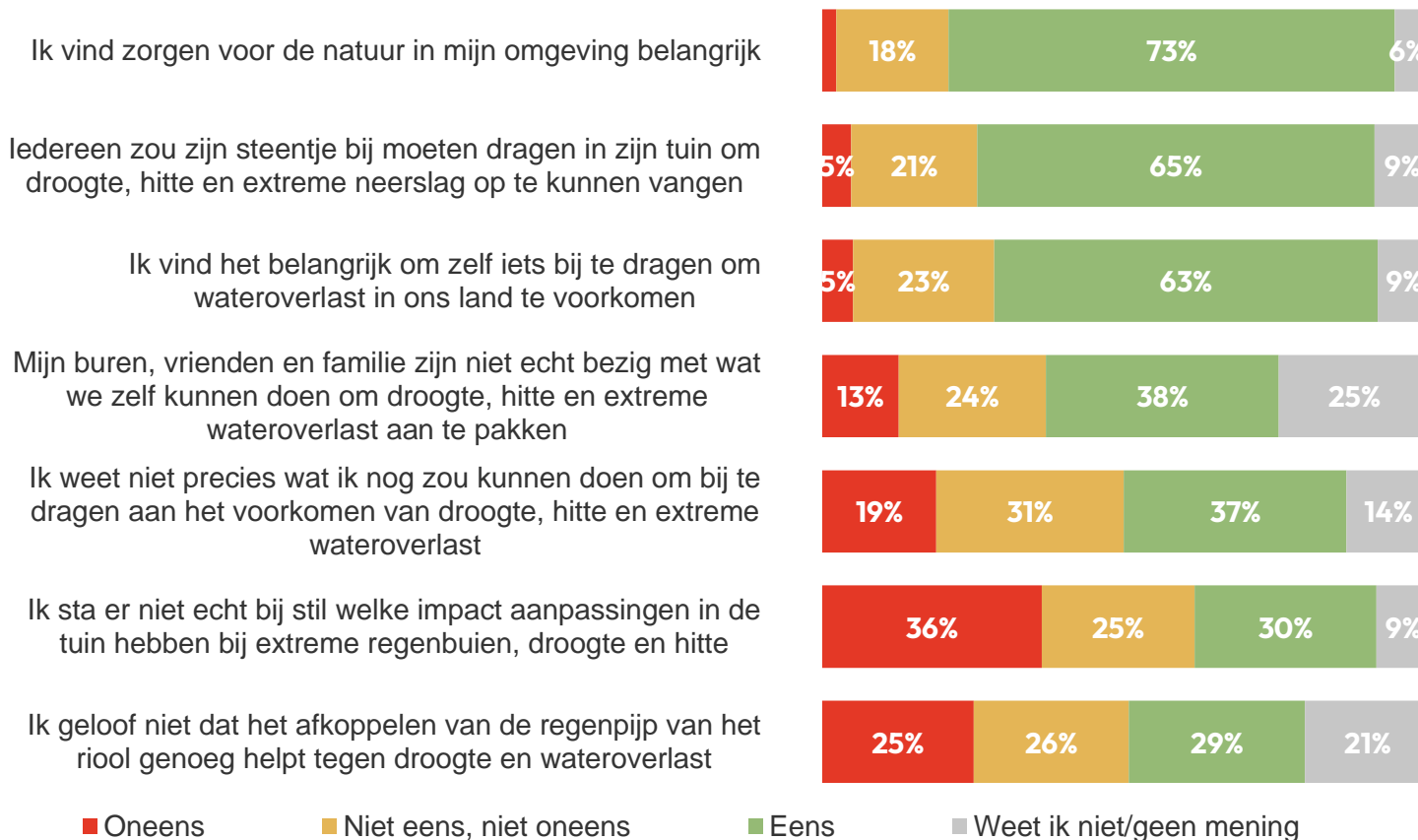
Zijn de volgende stellingen volgens jou waar of niet waar? (Basis - allen, n=1.005)

Houding | Men wil graag bijdragen aan het opvangen van extreem weer en voorkomen van wateroverlast maar weet vaak niet hoe

Veel Nederlanders vinden zorg voor de natuur in eigen omgeving belangrijk en zijn van mening dat iedereen in zijn eigen tuin moet helpen om de gevolgen van extreem weer op te vangen. Echter weet slechts 19% hoe men dat kan doen. Circa een derde staat er niet bij stil welke impact aanpassingen in de tuin kunnen hebben en ziet niet in hoe het afkoppelen van de regenpijp zou kunnen helpen tegen droogte en wateroverlast.

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? (Basis - allen, n=1.005)

Houding | Ruim een derde lijkt het moeilijk om de regenpijp af te koppelen. Verplichten van afkoppelen roept bij ruim een kwart weerstand op

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

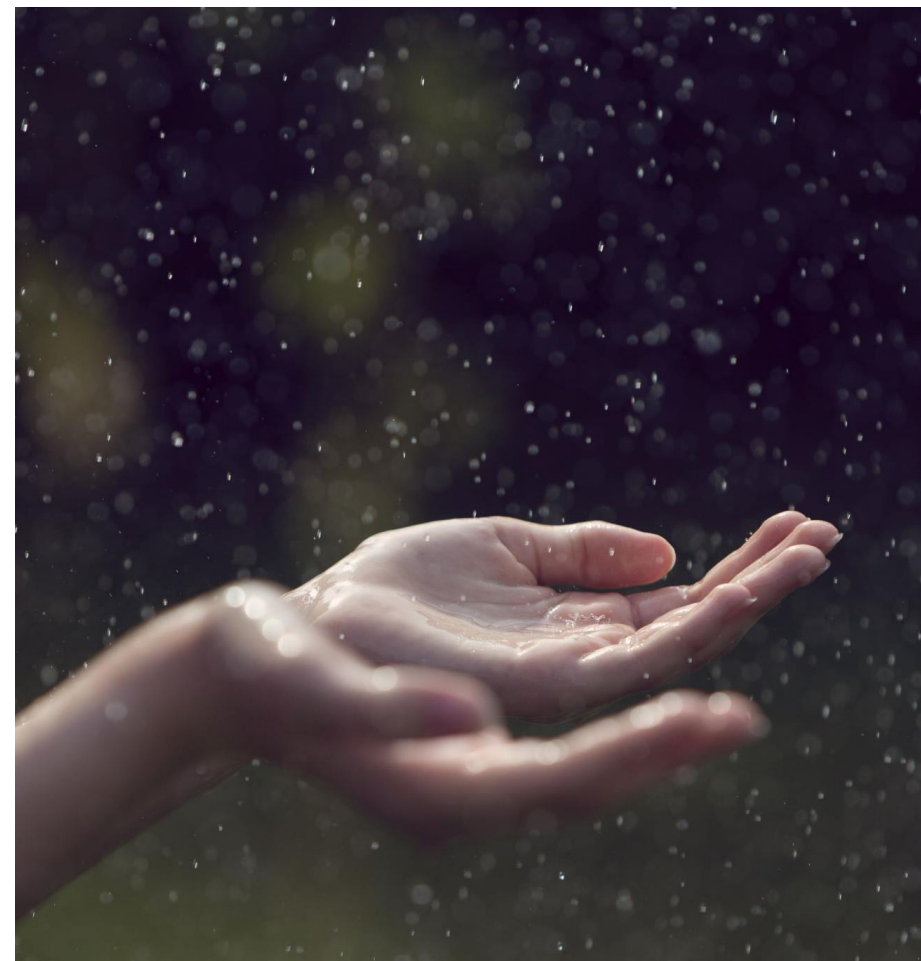
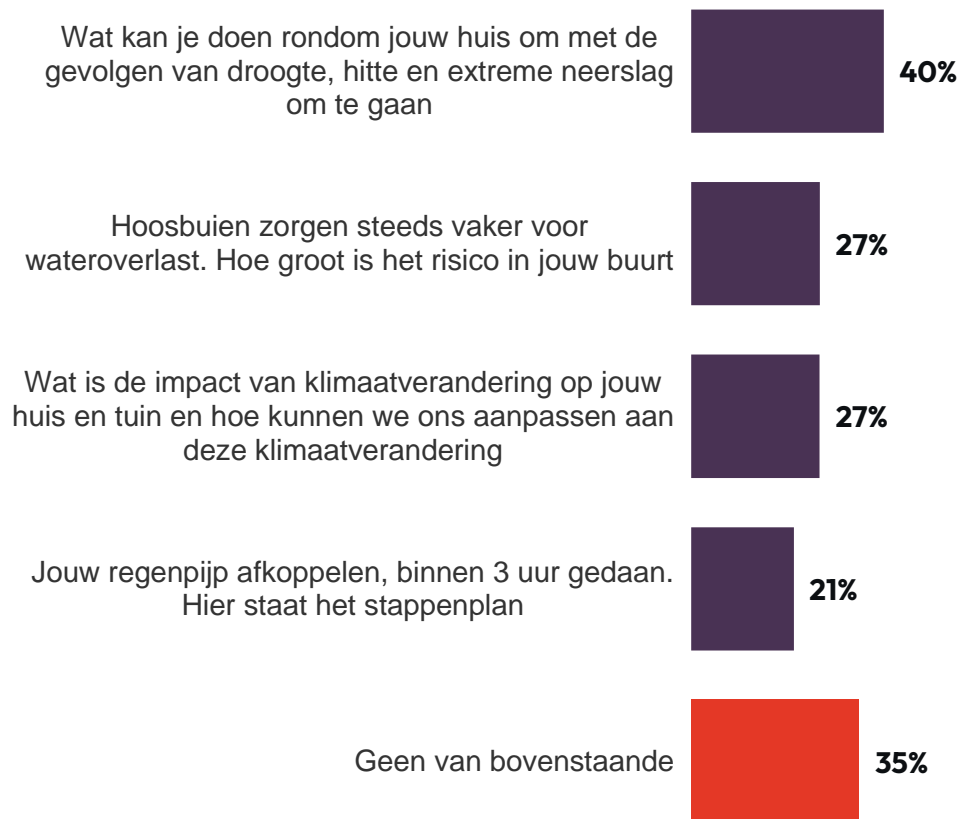
(n=596*)

*Indien Q5: Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld? ≠ ja of Q9_1: Ben je bereid om in de komende 3 jaar de regenpijp af te koppelen? ≠ Ik heb dit al gedaan

Informatiebehoefte | Men wil vooral meer weten over hoe men om kan gaan met de gevolgen van extreem weer

Welke van de volgende uitspraken vind jij interessant en zou je meer over willen weten? (Basis - allen, n=1.005)

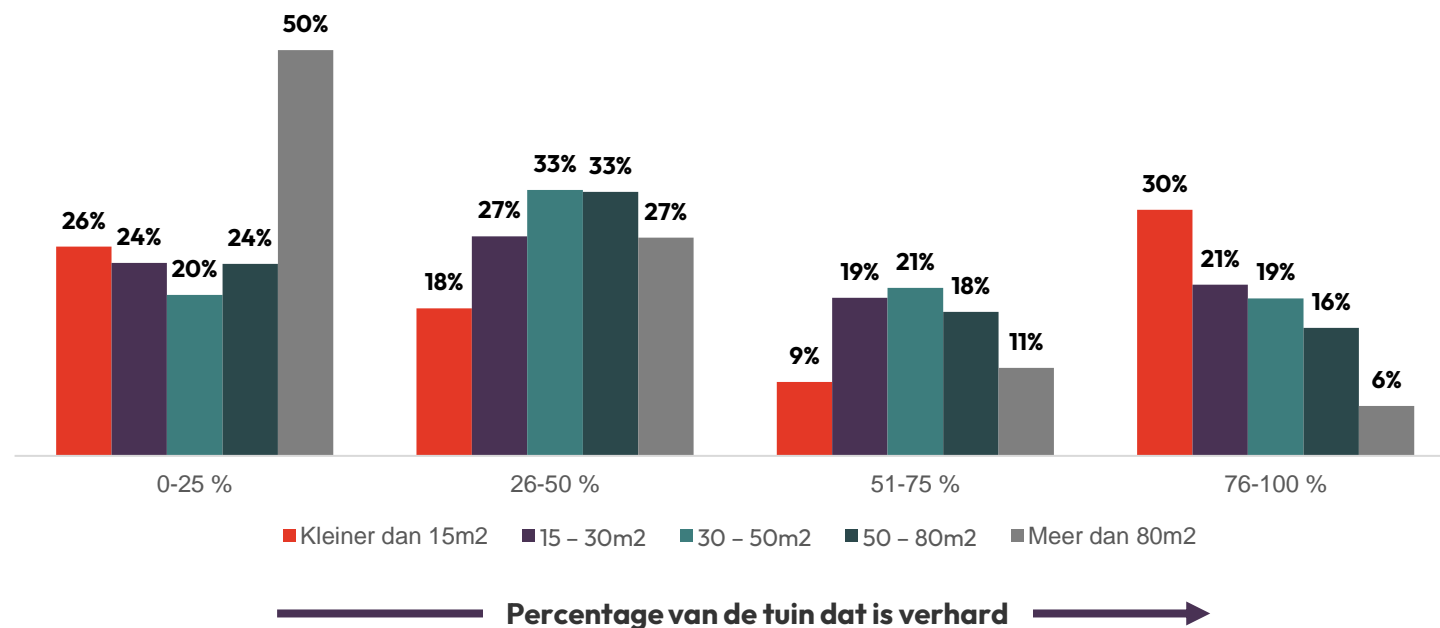

Bijlagen

Grote tuinen vaker onverhard, kleinste tuinen vaker (bijna) geheel verhard

Hieronder is de grootte van de tuin afgezet tegen het percentage dat een tuin is verhard. Tuinen groter dan 80m2 zijn vaker voor (minder dan) een kwart verhard zijn, terwijl tuinen kleiner dan 15m2 vaker (bijna) volledig zijn verhard.

Tuinoppervlakte en percentage dat is verhard
(Basis - allen, n=1.005)

Toonmateriaal

Uitleg bij vraag 5. De regenpijp voert het regenwater af naar een regenton, een regenput, of het riool. Als de regenpijp is aangesloten op het riool ziet er het uit zoals op foto 1. Als de regenpijp is afgekoppeld van het riool, dan ziet het er uit zoals op foto 2. Op foto 2 is een extra tegel geplaatst wat ervoor zorgt dat het water goed wordt weggeleid.

Is de regenpijp van jouw woning afgekoppeld van het riool en stroomt het water daardoor jouw tuin in?

Dit betekent dat het water stroomt naar de tuin of ondergronds wordt opgevangen. Ook als hier een regenton tussen zit.

Foto 1

Foto 2

Bijlage - Onderzoekstechnische informatie, kwantitatief

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 5 t/m 12 februari 2024

Methode respondentenselectie

Uit het Stempunt-panel van Motivaction.

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het Stempunt spaarprogramma ontvangen.

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Toonmateriaal

Een kopie van het gebruikte toonmateriaal is te vinden in de bijlage [Toonmateriaal](#).

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tot tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Hetzelfde geldt voor schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten. Een uitzondering vormen beeld- en geluidsopnames van respondenten, deze worden ten hoogste 6 maanden bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Wij verminderen onze footprint

Motivaction gebruikt uitsluitend papier met een FSC-label

Motivaction gebruikt energiezuinige auto's

Motivaction gebruikt groene stroom

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

meer zien
meer weten
meer betekenen

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl